

A BÁNMONOSTORI TÖRPE OSZLOP ROVÁSFELIRATÁNAK MEGFEJTÉSI KÍSÉRLETE

Írta: Friedrich Klára

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum

Királyok és Szentek Az Árpádok kora c. kiállításán fényképeket készített **Dr. Somos Zsuzsanna** a 3. oldalon látható oszlopról, ezeket elküldte nekem megfejtésre, elolvasásra a kiállításon közölt tudnivalókkal együtt, amelyek szerint a *törpe oszlop az utólagos rovásírásos felirattal* a következő helyről került a kiállításra: **Bánmonostor (Rakovac) Szerbia Muzeum Vojvodine, Novisad (Szerbia)**. Tehát a történelmi Magyarország területéről.

A kiállítás címéből ítélve az oszlop Árpád-kori lehet.

A felirat az oszlop alsó felén helyezkedik el. Az írás kb. az oszlop feléig tart, alulról felfelé és egy betűt kivéve (a 8-as) balról jobbra halad. **A mellékelt ábra** mutatja a magyar rovás szerinti a hangértékeket és a feltételezésem szerinti megfejtést, amely:

CSABA, TAS ROVÓI: P (vagy G), SZ

A megfejtésben a CSABA és TAS valószínűleg a kőfaragók vezetőinek neve, akik alá a **P** (vagy **G**) és **SZ** betűvel kezdődő nevű rovók tartoztak. A felirat nem az oszloppal egy időben készült, és nem is olyan művész színvonalon, mint ami az oszlopfő faragványai alapján elvárható lenne, de fontos és értékes művelődéstörténeti emlék.

A 8-as betű a rovásábécékben többnyire a **J** hangot jelzi, de a szintén Árpád-kori botnaptáron az **i** és **J** hangot is ugyanezzel a jellel jegyezték le. (A botnaptár hiteles rovásemlékünk, Marsigli tábornok másolta le 1690-ben Gyergyószárhegyen és dr. Sebestyén Gyula állapította meg, hogy Árpád-kori.)

Két fénykép és ábra a mellékletben is.

Királyok és Szentek - Az Árpádok kora kiállítás - 2022.03.18. – 2022.06.15.

Székesfehérvár Kő vagy márvány oszlop karcolatai

Magyar rovásírás (pirossal a bizonytalan karcolatok):

1: **CS** 2: **B** 3: **T** 4: **S** vagy **TSJ** 5: **R** vagy **K** 6: **V** 7: **N** 8: **J** vagy **Í** 9: hiányos **P** vagy **G** 10: **SZ**

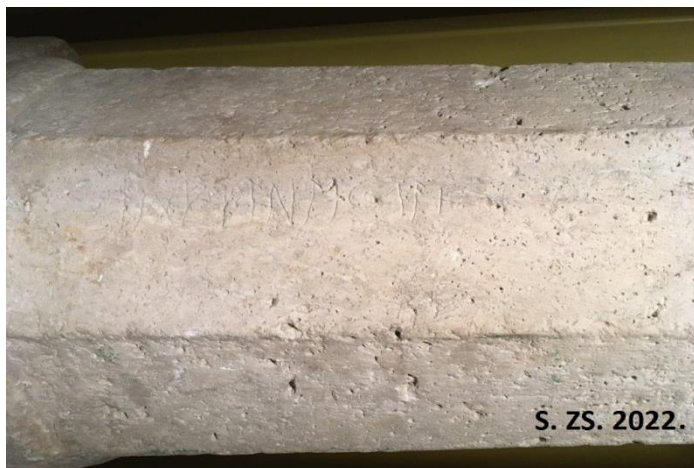
Megfejtésem a hiányzó magánhangzók beillesztésével:

CSaBa, TaS RoVÓi: P (vagy G), **SZ**

A 9-es betű alapján felmerülhet a runairás lehetősége is, de több a bizonytalanság.

1: **H** 2: **G** 3: **K** 4: **U** 5: **H?** 6: **E** 7: **?** 8: **L** 9: **A** 10: **í**

Dr. Somos Zsuzsanna fényképe alapján rajzolta, a hangértékeket beírta, és a megfejtést készítette: Friedrich Klára

Fényképek: Dr. Somos Zsuzsanna

